

Obsah

1. ÚVOD	9
2. OD JAZYKA K POLITICE A ZPĚT:	
TEORIE JAZYKOVÉ POLITIKY JAKO VĚDECKÁ DISCIPLÍNA	15
2.1 Světové práce o jazykové politice a její teorii	15
2.2 Teorie jazykové politiky v českém a slovenském kontextu	17
2.3. Definice užívaných pojmů	18
2.4 Jazyk a politika	23
2.5 Jak se dá jazyk naplánovat?	26
2.5.1 Cíle jazykového plánování	30
2.6 Typologie jazykové politiky	32
2.6.1 Typologie podle vlastností jazykové politiky	33
2.6.2 Typologie podle druhu multilingvních společenství	35
2.6.3 Typologie podle vztahu mezi jazykovou politikou a sociolingvistickou realitou	38
2.6.4 Vlastní typologie jazykové politiky	39
2.7 Fergusonův algebraický vzorec vícejazyčného společenství	41
2.8 Metodologická úskalí	45
3. JAZYK SPOJIL LIDI V NÁROD:	
ROLE JAZYKA PŘI POČÁTCÍCH TZV. NÁRODNÍHO OBROZENÍ	52
3.1 Jazyková situace vrcholného a pozdního osvícenství	55
3.1.1 Myšlení o jazyku – jazyk a společnost	56
3.1.2 Žurnalistika	60
3.2 ...aby řeč česká a německá v našem dědičném království Českém zároveň průchod a vzrůst svůj měla	62
3.2.1 Obnovené zřízení zemské	64
3.2.2 Obecní řád soudní	65
3.3 Učitel má být nejdůležitější osoba ve vsi: Od tereziánských reforem po stolicí české řeči	66
3.3.1 Regulace jazyka ve školství	67
3.3.2 Stolice české řeči na pražské univerzitě	72
3.4 Shrnutí	76

4. KDO SI NECHCE HUBU SPÁLIT, MUSÍ MLČET NEBO CHVÁLIT:	
BUDOVÁNÍ OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI	78
4.1 Úloha jazyka v revolučním roce	83
4.1.1 Základní legislativní vývoj	83
4.1.2 Čeština a němčina během revolučního roku	87
4.2 <i>Ouplná stejnost obou národností ve správě a soudnictví</i>	91
4.3 <i>Vodou pojízdnou literatury jsou školy národní</i>	94
4.4 Shrnutí	104
5. ROZUM ČESKÁ LEBKA NEPOBÍRÁ, ALE RANÁM JE TAKY PŘÍSTUPNÁ!	
NACIONALISMUS ZÁVĚRU 19. STOLETÍ	106
5.1 Nemožnost dohody:	
Pokusy o česko-německé správní vyrovnání	110
5.1.1 <i>Stremayrova jazyková nařízení</i>	111
5.1.2 <i>Protinávrrhy</i>	112
5.1.3 <i>Badeniho jazyková nařízení</i>	114
5.1.4 <i>Gautschova jazyková nařízení a Thunův jazykový zákon</i>	117
5.1.5 <i>Základy sporů a nemožnost jejich řešení</i>	120
5.2 <i>...kdyby kluk uměl německy „ajmolanc“: Jazyk ve školství</i>	122
5.2.1 <i>Obecné a měšťanské školy</i>	123
5.2.2 <i>Školy gymnaziálního typu</i>	130
5.2.3 <i>Rozdělená pražská univerzita</i>	132
5.3 Jazyk, obyvatelstvo, školství	136
5.3.1 <i>České země jako součást Předlitavska</i>	140
5.4 Shrnutí	141
6. MY, NÁROD ČESKOSLOVENSKÝ:	
ČEŠI, SLOVÁCI... A NĚMCI MEZI VÁLKAMI	144
6.1 Čechoslovakismus	146
6.2 <i>Mensšiny a většiny</i>	151
6.2.1 <i>Jazykový zákon</i>	152
6.2.2 <i>Zákon o názvech měst, obcí, osad a ulic</i>	154
6.2.3 <i>Nařízení vlády č. 17/1926 Sb. z. a n.</i>	157
6.3 <i>Konečně nadešel den vykoupení: Jazyk ve školství</i>	161
6.3.1 <i>Školství a národnost v Československu</i>	168
6.4 Shrnutí	180

7. PŘEVZETÍ OCHRANY:	
ČEŠTINA A NĚMČINA ZA PROTEKTORÁTU	183
7.1 Převzetí moci	184
7.2 Jazyková politika v protektorátu	186
7.2.1 Úřední jazyk	186
7.2.2 Jazyková krajina	193
7.2.3 Toponyma a antroponyma	195
7.2.4 Pravopis, písmo a jejich ideologizace	198
7.3 Němčina a sběr: Škola – jazyk – ideologie	200
7.3.1 České a německé školy v protektorátu	202
7.3.2 Čeština a němčina ve škole	210
7.4 Shrnutí	215
8. NESOUŽITÍ:	
KONSTANTY A PROMĚNY JAZYKOVÉ POLITIKY V ČESKÝCH ZEMÍCH	217
8.1 Minoritní a majoritní jazyky	217
8.2 Vývojové zrcadlení	221
8.3 Politika jako limita	224
9. SOUČASNÁ JAZYKOVÁ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY	228
9.1 Současná legislativa	229
9.2 Jazyk a školství	234
9.3 Shrnutí	239
10. ZÁVĚR	240
RESUMÉ	248
SUMMARY	250
SEZNAM PŘÍLOH	252
PRAMENY A LITERATURA	254
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	280
POZNÁMKY	282
JMENNÝ REJSTŘÍK	347